

Nieuwsbrief 29

Programma najaar 2016

Ons najaarsprogramma is zeer gevarieerd en gaat in op actuele en eeuwige thema's. Wij nodigen u van harte uit om te komen en uw vrienden mee te nemen. Mocht u flyers onder bekenden willen verspreiden, dan kunt u die meenemen uit de Riouwstraat. Daar liggen voldoende exemplaren voor u klaar.

Samenleven in Europa, lukt dat nog wel? Over de tijdgeest en de bijdrage vanuit de antroposofie - Frans Lutters

Dinsdag 20 september, 20.00 uur. De toegang is € 10.

De waarden van Europa staan onder druk. Menswaardigheid, vrijheid, gelijkheid en broederschap voor ieder mens ongeacht afkomst, godsdienst, geslacht of huidskleur. Openheid en interesse voor anderen. Verbinden in plaats van scheiden. Dit is blijkbaar steeds moeilijker nu Europa onder druk staat van de vluchtelingenproblematiek, de allochtonen en de Oost-Europeanen. Een meerderheid van de Britten heeft gekozen voor Brexit. Het referendum over Oekraïne is aangenomen. Aanslagen door IS worden beantwoord met een Staat van Beleg, waarin vrijheden worden opgeofferd. Angst lijkt te heersen. Rudolf Steiner zag in menswaardig onderwijs de bron voor sociale vernieuwing. Welke bijdrage kunnen menswaardig onderwijs en de antroposofie anno 2016 leveren aan een sociaal Europa? Wij willen aan de hand van deze hedendaagse problemen vat krijgen op de tijdgeest en op de vragen die de tijdgeest ons stelt.

Themadag: Bruckner-

symfonieën en hun esoterische achtergrond - Marc van Delft

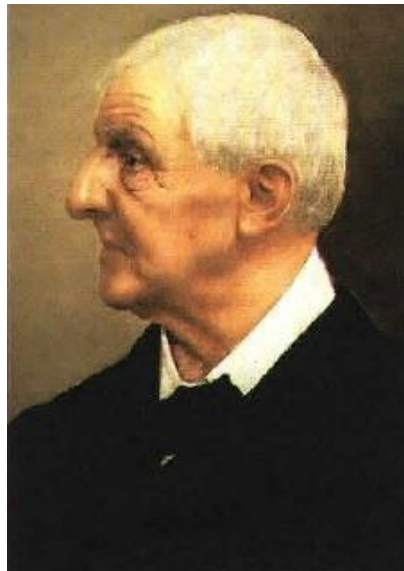
**Zaterdag 24 september 10.00 – 18.00 uur.
De toegang is € 35 (korting in overleg).**

Bruckners sterk religieuze muziek is geïnspireerd door de goddelijke wereld. Intuïtief heeft Bruckner allerlei waarheden in zijn muziek uitgedrukt, die ook vanuit de antroposofie, esoterie en in de religie bekend zijn. Bruckner was in wezen een middeleeuwse mysticus. Zijn symfonieën zijn vaak omschreven als gotische kathedralen. Zijn zielenleven was zodanig doordrenkt van bijbels-religieuze beelden dat wij veel daarvan in zijn symfonieën terugvinden, zoals het scheppingsverhaal, de kosmische evolutie, dood en opstanding en de Triniteit. In feite drukt een Brucknersymfonie de gehele wereldontwikkeling in bijbelse zin uit van oerbegin (de schepping) tot wereldeinde (het Nieuwe Jeruzalem). Deze cursus kan eventueel dienen als voorbereiding op de Michaëllezing van 28 september.

Michaël en de michaëlische moed in de muziek - Marc van Delft

Woensdag 28 september 20:00 uur. De toegang is € 10,00.

Op de vooravond van Michaëlsdag verdiepen wij ons in het thema 'michaëlische moed' in de muziek, vooral in de Brucknerfinales. In samenhang met de drie zielenkrachten van de mens zijn er drie christelijke deugden of idealen die de mens in het bijzonder zou moeten ontwikkelen: Wijsheid in het denken, Liefde in het voelen en Moed in het willen of doen.

Wijsheid en liefde zijn vooral uitgedrukt in het eerste deel en het adagio van een Brucknersymfonie, in samenhang met de Vader en de Zoon Gods. In de finales van Brucknersymfonieën drukt zich eerder het ideaal van de michaëlische moed en de inspiratie van de heilige geest uit. Deze hebben te maken met de toekomst, zoals uitgedrukt in de Openbaringen. Wanneer men het wijze en liefdevolle wil doen, dan zullen de drakenkrachten van het boze de mens altijd tegenwerken. S tand houden vergt michaëlische moed. Wij horen allerlei treffende voorbeelden uit de muziekliteratuur.

De Bhagavad Gita, de brieven van Paulus en Steiners Filosofie van de Vrijheid - Willem Daub

Dinsdag 4 oktober 20.00 uur. De toegang is € 10.

Hoe kunnen wij de doorlopende lijn in 3000 jaar geschiedenis van wijsheid en ontplooiing van de individualiteit beleven? Hier gaat Willem Daub op in aan de hand van de vijf voordrachten van Steiner over de Bhagavad Gita, de brieven van Paulus, het boek

Anthroposofie en de Filosofie van de vrijheid van Sergej Prokofieff én zijn eigen 44 jaar werkervaring met de vrijheidsfilosofie van Rudolf Steiner. Wat is de verbinding van de wijze lessen van Krishna in de verheven Gita met de 'soms onbeholpen' uitingen van Paulus en zijn lichtervaring voor Damascus? Hoe is die doorlopende ontwikkeling in de Filosofie van de vrijheid werkzaam? Ook werken wij aan het instrument, waarmee wij zelf actief kunnen zijn in dat ontplooiingsproces van 3000 jaar. Dat instrument heet het observeren van het denken. Wij beginnen de avond dan ook met een gezamenlijke en toch individuele oefening, die de bewustzijnsontwikkeling van die 3000 jaar invoelbaar maakt, en sluiten ook af met een dergelijke oefening.

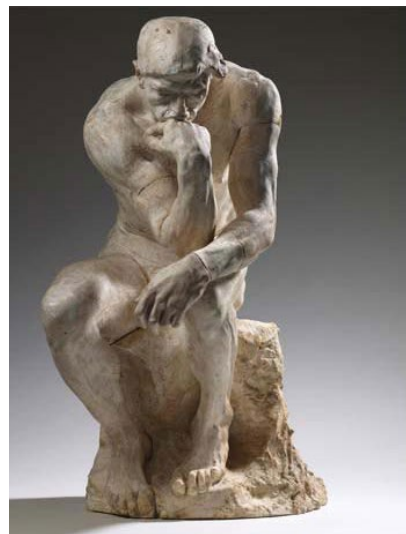

Practicum van drie maal drie avonden: observeren van het denken - Willem Daub

Dinsdag 18, 25 oktober en 1 november, 15, 22 november en 6 december, 17, 24 en 31 januari 2017.

Toegang: € 45 per blok van drie avonden (korting is mogelijk).

Waar komt onze kennis vandaan? De meeste wetenschappers zijn ervan overtuigd, dat alle kennis voortkomt uit de waarnemingen door de zintuigen. Een kleine groep denkers is echter van mening dat het denken zijn eigen verschijningsvormen en kennisontwikkeling kent. Wij gaan in het practicum met eenvoudige, voor iedereen toegankelijke oefeningen die eigen verschijningsvormen van het denken aantonen, beleven en intensiveren tot wat wij het zuivere denken en het intuïtieve denken noemen, en zelfs tot beginnende imaginaties. Daarmee scheppen wij de kiemen van het toekomstige, exacte en creatieve denken, zonder welk onze menselijke evolutie verstart en verhardt. In drie blokken van drie dinsdagavonden zullen wij proberen door middel van een dertigtal waarnemings- en denkoefeningen het observeren van het denken te ontwikkelen. Wij leren onderscheiden tussen waarnemen en denken, tussen voorstellingen en zuiver, zintuigvrij denken. Door geleidelijk aan onze observaties te intensiveren leren wij onderscheiden wat zintuiglijke beelden zijn en wat, hoewel nog zintuiglijk georiënteerd, beginnende imaginaties zijn die zich ontwikkelen tot echte imaginaties of zelfs

imaginaties die doortrokken zijn van inspiratie. Voor meer informatie en aanmelding kunt u e-mailen naar willemdaub@kpnmail.nl. M: 06-44038905.

Zoveel wereldbeschouwingen, één samenleving? - Jelle van der Schuit

**Dinsdag 11 oktober 20.00 uur. De toegang
is € 10.**

De filosofie kent een grote diversiteit aan visies: je hebt materialisten, spiritualisten, idealisten, realisten enzovoort. Volgens Rudolf Steiner is het mogelijk om deze verwarrende veelheid te groeperen en wel vanuit het kosmische perspectief van de dierenriem. Dat levert twaalf mogelijke wereldbeschouwingen op, elk geënt op een bijzonder kosmisch krachtenveld met karakteristieke kenmerken. Binnen deze 12-heid is geen rangorde: het gaat om twaalf standpunten die alle in gelijke mate gerechtvaardigd zijn. Deze hogere zienswijze strekt tot bescheidenheid en tolerantie. Volgens Steiner heeft ieder mens van nature een bepaalde affiniteit met één of meer van deze wereldbeschouwingen. Jelle van der Schuit heeft zich uitvoerig in dit onderwerp verdiept. Hij zal speciale aandacht besteden aan de samenhang met de dierenriembeelden en de periode van het jaar. Ook geeft hij voorbeelden van representanten van verschillende wereldbeschouwingen.

Het oude Troje, bron van machtige verhalen en beroemde kunstwerken - Ingrid Klerk

**Woensdag 19 en 26 oktober 20.00 uur. De
toegang is € 10 per avond.**

Het oude Troje staat als een Wachter in de Tijd, een Wachter tussen oost en west aan de Dardanellen, aan de noordwestkust van Klein-Azië, op een knooppunt van oude handelswegen in een vruchtbare vlakte. De grootse vesting en de moed van de glorierijke helden - zowel Grieken als Trojanen - werden bezongen door Homeros. De list van Odysseus brengt Troje uiteindelijk ten val. Een ruime meerderheid van de Europese klassici in de 19de eeuw beschouwde Troje als een mythe die ontsproten was aan de fantasie van Homeros. Maar Heinrich Schliemann (1822 - 1890) ging op zoek, vanuit zijn vaste overtuiging, dat de verhalen van Homeros echt gebeurd waren. Hij vond een stad, die meerdere malen herbouwd was. Maar welke archeologische laag bezong Homeros in de 8ste eeuw v.Chr. nu eigenlijk? Wij kijken naar alle verhalen, die de Griekse mythologie ons over deze machtige burcht vertelt. De plaatjes laten zien, hoe deze mythische beelden eeuwenlang niet alleen de Grieken, maar alle grote Europese kunstenaars hebben geïnspireerd. Wij zullen op zoek gaan naar de diepere betekenis van deze beelden.

Wat is gezondmakende voeding? - Roger Crijns

Woensdag 2 en 9 november. De toegang is € 10 per avond.

Wij gaan uit van het vierledige mensbeeld. Elk mensbeeld heeft zijn eigen voeding nodig. Roger Crijns zal de vierledige mens behandelen in relatie met voeding en ook in het kader van menswording en hoe deze met voeding te beïnvloeden is. Binnen de vierledigheid is het astrale lichaam ofwel de ziel verantwoordelijk voor de afbraak van wat wij eten. De ziel is echter drieledig. Planten zijn ook drieledig. Planten worden door de zon gevormd. Een plant is dus een lichtwezen. Wat zijn mensen? Lichtwezens. Wat doet dierlijke voeding? Wat zijn de voor- en nadelen? Hoe staat het met de koolhydraten, eiwitten en vetten? Waar zijn die goed voor, waar werken ze binnen de drieledigheid? Is cholesterol een oorzaak van hart- en vaatziekten? Granen zijn de belangrijkste bron voor de oprichtkracht. Hoe staat dit in relatie tot de reguliere voedingsinzichten van Ahriman en de alternatieve voedingsinzichten van Lucifer? Als wij iets willen zeggen over voeding, blijkt hoe belangrijk de innerlijke scholingsweg is om tot inzicht te komen.

Sergej Prokofieff: Rudolf Steiner, grondlegger van de nieuwe mysteriën - Ton Jansen

Woensdag 16 november 20.00 uur. De toegang is € 10.

Sergej Prokofieff heeft zich diepgaand bezig gehouden met het leven van Rudolf Steiner en hoe Rudolf Steiner uiteindelijk in staat was de nieuwe mysteriën te grondvesten tijdens de kerstconferentie van 1923. Wat houden deze nieuwe mysteriën in? Hoe was het mogelijk dat Rudolf Steiner deze grootse impuls voor de vernieuwing van de mysteriën, in christelijke zin, kon geven? Wie was deze mens die deze mensheidsdaad volbracht? Welke offers heeft Rudolf Steiner in de loop van zijn leven moeten brengen om uiteindelijk op de kerstconferentie voor de hele mensheid de Nieuwe Mysteriën te kunnen inaugureren? Deze en andere vragen zal Ton Jansen onderzoeken aan de hand van Sergej Prokofieffs baanbrekende boek Rudolf Steiner en de grondvesting van de nieuwe mysteriën. Ton Jansen is als uitgever en vertaler goed bekend met het werk van Prokofieff.

Antroposofie en

Christengemeenschap: twee wegen, één doel - Lisette Buisman

Donderdag 24 november, 20.00 uur. De toegang is € 10.

Antroposofie en Christengemeenschap zijn beide te danken aan Rudolf Steiner. Ze gaan beide uit van het geestelijke in de wereld. Toch zijn het twee verschillende wegen om aan de ontwikkeling van de aarde én de geestelijke ontwikkeling te werken. Antroposofie is geen religie, maar veeleer een wereldbeschouwing, een vierledige mensvisie, de ontwikkeling van het denken, een meditatieve weg tot zelfkennis en kennis van de wereld, die doorwerkt in alle levensgebieden en die in vele werkgebieden tot een vruchtbare praktijk is gekomen. In de Christengemeenschap – een kerk – gaat het om religie. Dit is wezenlijk anders. Het gaat hier om een doen: letterlijk godsdienst, de dienst aan God. In een religieuze handeling drukt de mens de wil uit om zich te verbinden. In de Christengemeenschap vormt het gedachtengoed van Steiner de grondslag voor de christologische onderwerpen en de exegese van de bijbel. Steiner wijst erop, dat men zelf zijn ideeën moet toetsen en in beweging brengen. Dit is het uitgangspunt van de avond: het bewegen van onze wil en ons gedachtengoed op dit gebied.

Opgaven en kansen voor de antroposofische gezondheidszorg - Erik Baars

Dinsdag 29 november 20.00 uur. De toegang is €10.

De huidige gezondheidszorg vraagt om bewijs voor de werking van antroposofische medicatie en therapieën. Erik Baars is senior- onderzoeker gezondheidszorg van het Louis Bolk Instituut en lector Antroposofische Gezondheidszorg aan Hogeschool Leiden. Hij is nauw verbonden met het helder beschrijven van de antroposofische methoden en het documenteren van de resultaten. Door een steeds groter wordende database wordt de antroposofische gezondheidszorg 'evidence based', wat nodig is voor de reguliere erkenning en bekostiging. Kansen zijn de opkomst van 'Integrative Medicine' in Nederland en Europa, en de toenemende antibioticaresistentie, waardoor er vraag ontstaat naar alternatieven voor antibiotica. Arts-epidemioloog Erik Baars zal deze actuele thema's in zijn lezing nader uitwerken.

De Proloog van het Johannesevangelie: euritmie plus voordracht - Adam Ricketts

Woensdag 7 december 20.00 uur. De toegang is € 15.

In de kersttijd lezen wij het geboorteverhaal van Jezus uit Lucas of Mattheus. Veel mysterieuzer en diepzinniger is het begin, de proloog van het Johannesevangelie: in den beginne was het woord. Hoe kunnen wij dieper in deze tekst doordringen, deze tekst beleven?

Zes euritmisten zullen dit zichtbaar maken:

Helena Anschütz, Elisabeth Appenrodt, Ruta Bagdonavičiūtė, Ljerka Legac, Daniëla Oele en Ingrid Thijssen. Annemieke Schellingerhout spreekt. Het woord is de oorsprong van alles wat geworden is. Hoe kunnen wij vanuit dit bewustzijn naar de toekomst kijken? Adam Ricketts, geestelijke van de Christengemeenschap, zal hierover spreken. Wij beginnen met de euritmische vertolking, daarna is er een voordracht. Na de pauze is er ruimte voor vragen en antwoorden. Wij sluiten weer af met euritmie.

Het mysterie van het kerstfeest en de kerstmuziek - Marc van Delft

Dinsdagavond 13 december 20:00 uur. De toegang is € 10.

Met midwinter wordt Kerstmis gevierd. De natuur is gestorven en de duisternis bereikt haar dieptepunt. De bomen zijn kaal en de koude winter begint. Juist op dat moment wordt het kerstfeest gevierd, het feest van de vrede, van gezelligheid, lief zijn voor elkaar, lekker eten met de familie, vrolijke kerstliedjes, vrolijke herdertjes en engelengezang. Steiner brengt de jaarfeesten met de wisseling der seizoenen in verband met de uitwerking op het menselijk gemoed. Waarom zo'n 'gezellig' en vrolijk feest op het moment dat de natuur 'ongezellig', somber, streng en kil is? Wat viert men nu eigenlijk met het traditionele kerstfeest? Muziekvoorbeelden van het herdersspel, het Lucas-evangelie, het symbool van de stier (os), de toonsoort G dur (van de stier) als toonsoort van kinderliedjes en kerstmuziek, de eetdrift, Gabriël, de geboorte, het paradijsspel, liefde, kinderlijke onschuld en de natuur.

Algemene Informatie

Alle activiteiten vinden plaats in De Zalen, Riouwstraat 1, Den Haag. Reserveren is voor een aantal activiteiten gewenst (zie de informatie bij de

activiteiten).

Een Vriendenpas kost € 75 voor het najaar 2016 en voorjaar 2017 en is aan te vragen via [het formulier op de website](#) of telefonisch via 06-53271035.

Hiermee heeft u toegang tot alle voordrachten, maar niet tot de cursussen en de opvoering van de proloog van Johannes.

Houders van een Ooievaarspas en studenten kunnen 50% reductie krijgen op alle activiteiten, tenzij anders aangegeven.

Zie voor meer en actuele informatie: www.antroposofie-den Haag.nl. De Zalen, Riouwstraat 1, 2585 GP Den Haag. info@antroposofie-den Haag.nl. Tel: 06-53271035. Bankrekening: NL62INGB0000678486.

[bezoek de website](#) | [direct naar onze agenda](#) | [deze nieuwsbrief doorsturen naar een vriend](#)

Copyright © 2016 Studiecentrum voor Anthroposofie, All rights reserved.

[abonneren](#) | [uitschrijven](#) | [uw gegevens aanpassen](#)